

El llenguatge

Mentre

Tal com ha esdevingut a molts altres mots o expressions de valor temporal —ara, encara, ja, aleshores...— la conjunció mentre (que hom inclou també en la categoria dels adverbis) ha tendit a ultrapassar l'expressió de la noció de temps i ha adquirit un cert valor adversatiu. Pròpiament, és la locució conjuntiva mentre que, a què mentre ha donat lloc, que denota aquest valor adversatiu i els esquemes que hom usualment formula estableixen, perfectament precisat i diferenciat, Pús adequat de mentre i mentre que. Tanmateix, n'hi ha que no veuen prou clara aquesta diferència i usen la locució conjuntiva en lloc de la simple conjunció i, d'altra banda, podriem assenyalar alguns casos en què sembla lícit de considerar una interferència entre els significats o nocions expressats per cada terme gramatical.

Mentre significa «durant el temps en què», és a dir, indica simultaneïtat entre dues accions: Hi penso mentre camino, Mentre tu rentes la roba jo preparo el dinar: i mentre que indica què aquestes dues accions són contraposades: segons Fabra, mentre que ell... equival a diferent d'ell, que...: A tu t'ho van regalar, mentre que jo ho he hagut de pagar molt car. Les seves són fetes a casa, mentre que les nostres són comprades a la botiga. Hem vist, ara darrerament, en un reportatge periodístic, una proposició coordinada amb la locució mentre que, en què les dues accions tenen un subjecte comú: és un d'aquests casos de confusió a què hem al·ludit. Si es dona aquesta circumstància —un subjecte comú— és evident que no hi pot haver contraposició entre aquestes accions i que el terme que hi escau és mentre, car es vol indicar simplement una simultaneïtat.

Una oració com Avui fa bon temps, mentre que demà no sabem quin temps farà, demana necessàriament mentre que, perquè no hi ha simultaneïtat sinó únicament contraposició. En canvi, les accions expressades en oracions com Jo treballo i Tu no fas res, que són contraposades, poden ésser també simultànies. Admetrien, per tant, totes dues solucions: Jo treballo mentre tu no fas res, en que hi ha simple simultaneïtat com comporta una certa idea de contraposició. Jo treballo, mentre que tu no fas res, en que aquesta idea hi és explícitament manifestada.